

Notitie : Quickscan flora en fauna uitbreiding Toverland te Sevenum

Datum : 24-5-2016
Opdrachtgever : Toverland
Projectnummer : 211x05779
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Toverland is voornemens om haar pretparkgebied uit te breiden richting het westen en noorden. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Deze quickscan vormt een actualisatie van de door BRO in 2012 uitgevoerde natuurtoets (onder hetzelfde projectnr 211x05779).

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Nationaal Natuurnetwerk welke op provinciaal niveau in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014) is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

Het provinciaal natuurbeleid is vastgelegd in het Natuur- en landschapsbeleid 2013-2020 en is ruimtelijk begrensd en vastgelegd in het POL2014 en de Omgevingsverordening Limburg 2014. Het natuurnetwerk bestaat enerzijds uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en anderzijds uit gebieden voor nieuw aan te leggen natuur. Daarnaast maken de reeds gerealiseerde delen van verbindingzones deel uit van het natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten'). Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 24 mei 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) de meest omvangrijke landelijke informatiebron van gegevens over

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

de verspreiding van soorten. Daarnaast is gebruik gemaakt van de rapportage van door Econsultancy uitgevoerd aanvullend ecologisch veldonderzoek in het plangebied in 2013 en de meest recente gegevens van broedvogel-, planten- en vegetatiekarteringen van de provincie Limburg (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl).

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied bestaat uit hoofdzakelijk agrarische percelen in het buitengebied van Sevenum. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 197.080, Y = 326.428. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (Fig. 1 en 2).

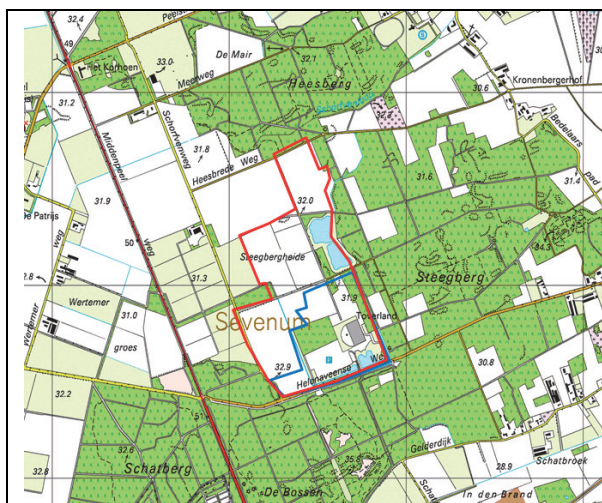

Fig. 1. Ligging van het plangebied (rode ster)

Fig. 2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd)

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit akkers, graslanden, visvijvers, bomenrijen, bossschages en een waterloop. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door de Heesbrede Weg, aan de westzijde door Schorfvenweg en aan de zuidzijde door de Helenaveense weg. Langs de zuid- en ostrand (en uiterste noordrand) grenst het plangebied aan bos. De waterloop binnen het plangebied loopt langs de huidige westgrens van het pretpark parallel aan de Schorfvenweg.

Fig. 3 t/m 14 geven een beeld van de huidige situatie.

Fig. 3. Bosschage en achtergelegen bosstrook binnen goudgroene zone langs ooststrand huidig pretparkterrein

Fig. 4. Bosrand noordoosthoek huidig pretparkterrein

Fig. 5. Noordrand huidig pretparkterrein (ter hoogte van de noordelijker gelegen visvijvers)

Fig. 6. Bosperceel ten westen van visvijvers

Fig. 7. Noordrand huidig pretparkterrein (ten westen van visvijvers)

Fig. 8. Ruigte in noordwesthoek huidig pretparkterrein

Fig. 9. Agrarische percelen ten westen van huidig pretparkterrein

Fig. 10. Westrand huidig pretparkterrein

Fig. 11. Grote kaardenbol zuidelijke ruigtedijk opslagterreintje noordwesthoek huidig pretparkterrein

Fig. 12. Zandpad langs noordzijde huidig pretparkterrein nabij aanhechting Schorfvenweg (langs bosschage)

Fig. 13. Waterloop langs westzijde huidig pretparkterrein

Fig. 14. Agrarische percelen noordelijk deel plangebied

Fig. 15. Doodlopende houtwal tussen agrarische percelen in noordelijke deel plangebied

Fig. 16. Agrarische percelen ten noorden van huidig pretparkterrein

Fig. 17. Visvijver met zoomvegetatie langs west- en noordzijde

Fig. 18. Visvijvers ten noorden van huidig pretparkterrein

Toekomstige (geplande) situatie

Toverland wordt in noordelijke en deels in westelijke richting uitgebreid, tot aan de Heesbredeweg. Aan de westzijde wordt het plangebied uitgebreid richting de Middenpeelweg. Er wordt naar een parkopzet gestreefd met verschillende deelgebieden. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de routing, flow, landschappelijke inbedding en flora- en faunabeleving.

De entree van het park wordt verplaatst in noordwestelijke richting. Hier worden tevens de kantoren van het park naartoe verplaatst. De parkeervoorzieningen worden deels verplaatst en verder uitgebreid op de percelen tussen de Schorfvenweg en het bestaande park. Het parkeren voor werknemers komt nabij de nieuwe entreezone te liggen. De verdere uitbreiding krijgt een wat gestrektere vorm waarbij hotelfaciliteiten worden gesitueerd aan de Heesbredeweg, tegen het bosgebied aan. De Heesbredeweg wordt daartoe benut als aanrijroute voor de hotelaccommodatie. Het bestaande kleine boscomplex aan de Schorfvenweg valt buiten het plangebied. De vijvers en het aangrenzende kleinere boscomplex worden geïntegreerd in de parkopzet. De totale uitbreidingsruimte exclusief vijvers en boscomplex beslaat circa 14 hectare voor attractiepark en hotel en circa 8,5 hectare voor parkeren.

Voor fase 5, 6 en 7 wordt uitgegaan van een uitbreiding met 4 nieuwe attracties. In de Hotel resort area is uitgegaan van een hotelresort met maximaal 100 kamers voor circa 4 personen, met wellness, feest-, congres- en vergaderaccommodatie.

De zuidelijke uitbreiding (parking) is een uitbreiding van de parkeervoorziening voor bezoekers en één nieuwe attractie. Zie onderstaande figuur (masterplan) voor een indeling en fasering van het uitbreidingsgebied.

Figuur 19. Masterplan Toverland

Met het oog op een toekomstige uitbreiding is een beeld van het landschappelijk raamwerk geschetst (LIP) waarin duidelijk wordt waar compensatie en inpassing wordt uitgevoerd. Hiervoor zijn een twee-

tal modellen opgenomen die in nauw overleg met Toverland en de gemeente Horst aan de Maas tot stand zijn gekomen. De verschillende modellen hebben allebei dezelfde uitgangspunten:

- versterken van de bestaande landschappelijke structuur van de omgeving,
- nieuwe ontwikkelingen opnemen in besloten beboste landschapskamers,
- inpassingszone langs de Schorfvenweg,
- indruk geven van het beeld van de compensatie en inpassing met de nadruk op beplanting

In onderstaande figuur is het voorkeursmodel weergegeven.

MODEL 2 (voorkeursmodel)

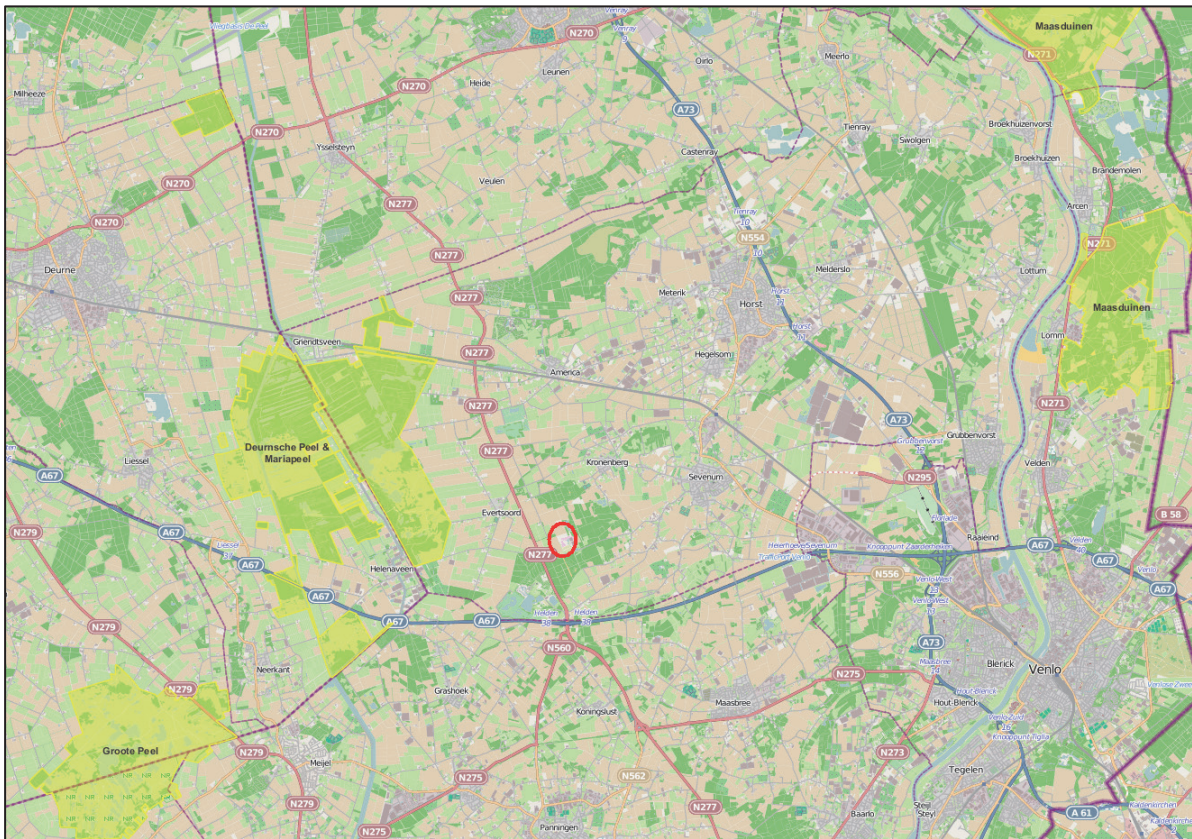
Figuur 20. Landschappelijk raamwerk uitbreiding Toverland

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op circa 2,3 kilometer (minimale afstand) van het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel. In de verdere omgeving ligt nog één wettelijk beschermd gebied binnen 10 kilometer van het plangebied. Het betreft het Natura 2000-gebied Groote Peel op 9,4 km. Andere gebieden (Maasduinen, Leudal, Swalmdal) liggen op grotere afstand.

Figuur 21. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van wettelijk beschermde natuurgebieden

Voor Natura2000-gebieden gelden op basis van de Natuurbeschermingswet instandhoudingsdoelstellingen voor beschermde soorten en habitats. Hierbij dienen bij activiteiten die mogelijk significante effecten op deze gebieden hebben deze effecten in beeld te worden gebracht. Deze effecten zijn onder te verdelen in:

- Oppervlakteverlies en versnippering;
- Verontreiniging, verzuring, vermesting etc.;
- Veranderingen in hydrologie;
- Verstoringen;
- Verandering soortensamenstelling.

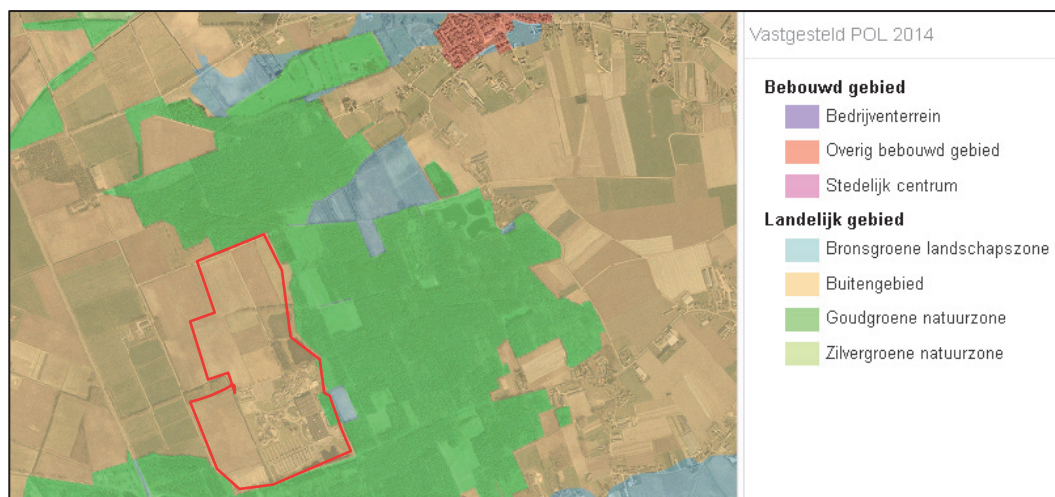
Gezien de afstand tot de omliggende beschermde natuurgebieden en gezien de activiteiten die in het plangebied mogelijk worden gemaakt, zijn negatieve effecten ten aanzien van oppervlakteverlies en versnippering, veranderingen in hydrologie en verstoring uitgesloten. Als gevolg van de verkeersaantrekkende werking van het planvoornemen, is echter niet uitgesloten dat verzuring en vermesting, en als gevolg daarvan een verandering van de soortensamenstelling zal optreden. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar het effect van de uitbreiding van Toverland op de stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden, waaronder Deurnsche Peel & Mariapeel.

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat over het algemeen sprake is van een afname van de stikstofdepositie. De oorzaak van de afname is gelegen in het feit dat in de plansituatie de aanwendings-emissie (NH₃) van landbouwgrond binnen het plangebied vervalt.

De planontwikkeling leidt met zekerheid niet tot significant negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Op grond van de Nb-wet geldt een vrijstelling van vergunningplicht zodat een vergunning Nb-wet voor de planontwikkeling niet nodig is. De Nb-wet vormt geen belemmering voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Planologische gebiedsbescherming

Binnen het plangebied is een smalle bosstrook gelegen binnen de goudgroene natuurzone zoals ruimtelijk vastgelegd in het POL 2014. Tevens grenst het plangebied aan de zuid-, oost- en noordzijde aan de goudgroene natuurzone (zie onderstaande figuur 17).

Figuur 22. Uitsnede POL 2014 met daarin de situering van de natuur- en landschapszones

Het bosperceel binnen het plangebied (blijft overigens ongemoeid) zal met de eerstvolgende herziening van het POL uit de goudgroene natuurzone gehaald worden. Negatieve effecten voor de goudgroene natuurzone binnen het plangebied worden hiermee uitgesloten.

In de natuurtoets uit 2012 wordt aangegeven dat er een toename van het effect van verstoring (met name door geluidsproductie en in mindere mate ook door licht) te verwachten is op de langs het plangebied aanwezige bosdelen begrensd binnen de goudgroene natuurzone.

Door een bufferstrook in het plan op te nemen tussen het bestaande bos en het recreatiepark kan deze verstoring beperkt worden. In het LIP is in deze buffering voorzien (in beide modellen).

Ten aanzien van toekomstige bebouwing nabij de (nieuwe) bosranden wordt tevens een 20 meter brede strook aangehouden langs de bosrand waarin vleermuisvriendelijke verlichting zal worden toegepast.

Op basis van bovenstaande voorgestelde maatregelen worden negatieve effecten op planologisch beschermde natuurwaarden uitgesloten.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Uit de omgeving zijn diverse beschermde vaatplanten bekend, zoals prachtklokje en ruig klokje, lange ereprijs en waterdriblad (allen tabel 2). Waterdriblad is, net zoals in 2012, aangetroffen in de visvijvers. Het gaat hier om uitgezette exemplaren (exoten). Binnen het huidige pretparkterrein zijn in het uiterst noordelijke deel enkele exemplaren van grote kaardenbol (tabel 1) en veldsalie (tabel 2) aan-

getroffen. De veldsalie staat in een ingezaaide bloem- en kruidrijke berm en betreft hier tevens een exoot. De grote kaardenbol staat op een ruigtedijk langs de zuidzijde van een opslagterreintje. Overige beschermde soorten planten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en/of zijn op basis van ongeschikt biotoop uitgesloten voor te komen binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Met de ontwikkeling gaat naar verwachting de groeiplaats van grote kaardenbol verloren. Voor deze soort van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. In dat kader strekt het tot de aanbeveling de aanwezige exemplaren te verplanten naar een geschikte locatie elders op het terrein.

Het bosje ten westen van de vijvers zal niet als zodanig behouden blijven. Naar verwachting zal deze worden verstoord door recreatief gebruik. Het bosje heeft daarom de bestemming 'Cultuur en ontspanning' gekregen. Uit het landschappelijk inpassingsplan blijkt dat de opgaande beplanting van het bosje behouden zal blijven. Wel zullen enkele bomen ten zuiden van de vijvers worden gekapt. Vanwege de beperkte omvang van de kap leidt dit niet tot een compensatieplicht in het kader van de Boswet. Ter compensatie van de algemene waarden van het bosje wordt aan de oostzijde van het plangebied een bufferzone ingesteld ten aanzien van het aangrenzende bosgebied, waar alleen extensief recreatief gebruik is toegestaan.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor meerdere soorten algemeen beschermde (tabel 1) grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis, konijn, vos, ree, etc.

Uit bronnenonderzoek blijkt dat eekhoorn en steenmarter (tabel 2), en das (tabel 3), in de omgeving voorkomen. Binnen het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen voor steenmarter op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van bebouwing. Aanvullend onderzoek van Econsultancy wijst uit dat van eekhoorn zich tevens geen vaste rust- en verblijfplaatsen bevinden binnen het plangebied.

Het is echter niet geheel uitgesloten dat (delen van) het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied voor beide soorten.

Uit bronnenonderzoek blijkt dat een bewoonde dassenburcht is aanwezig op circa 650 meter afstand van het plangebied. Dassenwissels dan wel andere sporen van dassen zijn echter niet binnen het plangebied aangetroffen.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Voor steenmarter en eekhoorn zal als gevolg van de uitbreiding geen leefgebied verloren gaan. Er worden grote delen ingepland met bomen, struiken en kruidvegetatie waardoor naar verwachting meer geschikt leefgebied voor deze soorten ontstaat. Gezien de zonering van de activiteiten zullen de effecten van verstoring, met name van eekhoorn (steenmarter is hoofdzakelijk 's nachts actief, buiten de openingstijden) niet opwegen ten opzichte van de kwaliteitsverbetering van het leefgebied. Negatieve effecten zijn hierdoor uitgesloten.

Gezien de afstand tussen de dassenburcht en het plangebied, het ontbreken van dassenwissels en het agrarisch bouwland als beperkte voedselbron, is de waarde van het plangebied als foerageergebied dermate beperkt dat negatieve effecten voor het leefgebied voor das worden uitgesloten.

Negatieve effecten op het functioneren van de dassenburcht worden eveneens uitgesloten. De activiteiten die uitgaan van het nieuwe plan liggen ruim buiten de 200 meter die genoemd wordt in de door RVO uitgebrachte soortenstandaard voor Das. Indien activiteiten binnen 200 meter van de burcht plaatsvinden na zonsondergang en/of na 19.00 uur 's avonds kunnen negatieve effecten niet zomaar uitgesloten worden. Gezien de ruime afstand tot de burcht van circa 650 meter, zal naar verwachting geen sprake zijn van verstoring.

Uit het voor het plangebied opgestelde MER blijkt tevens dat de geluidbelasting op de dassenburcht bij uitbreiding van het attractiepark, tussen de 40 en 45 dB bedraagt, wanneer het attractiepark in bedrijf is. Dit is te vergelijken met zacht geroezemoes. Dit is een lichte toename ten opzichte van de huidige situatie.

Voor eventuele effecten op das zijn geen kwantitatieve normen voor het aspect geluid vastgesteld. Op basis van de berekende geluidbelasting en het feit dat dit enkel aan de orde is wanneer het attractiepark open is, is naar verwachting geen sprake van een verstoring van de dassenburcht. Om de geluidsbelasting op de dassenburcht toch zo laag mogelijk te houden, is als extra maatregel er voorts voor gekozen voor het noordelijke deel een zone op te nemen waarin geen hoge attracties die veel geluid produceren zijn toegelaten. De noordzijde van het plangebied zal daarom worden ingericht met in hoofdzaak verblijfsrecreatie met een maximum bouwhoogte van 35 meter en attracties met een maximum bouwhoogte van 45 meter.

Door deze mitigerende maatregel wordt als het ware een extra buffer tussen de dassenburcht en het attractiepark gecreëerd. In de planuitwerking zal verder waar mogelijk in de inrichting nog meer rekening worden gehouden met de invloed op de dassenburcht.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van diverse soorten boombewonende en gebouwde bewonende vleermuizen (tabel 3). Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De in het plangebied aanwezige bosranden, en visvijvers inclusief opgaande beplanting hier rondom zijn van waarde als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en de bosranden (langs de Heesbredeweg, de oostelijk gelegen bosrand en de Helena-veenseweg) vormen tevens vliegroutes voor vleermuispopulaties die in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Effectenbeoordeling

De genoemde vliegroutes liggen aan de randen van het plangebied. Verstoring als gevolg van de uitbreiding van het attractiepark is niet aan de orde, omdat direct aan de randen geen ontwikkelingen voorzien. De vliegroute langs de oostelijke bosrand ligt feitelijk buiten het plangebied, door de bebouwingsvrije zone van 5 meter tussen het park en de grens van het plangebied worden hier ook hier in de toekomst voorkomen dat de vliegroute van vleermuizen wordt verstoord. Tevens wordt gebruik gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting binnen 20 meter van de genoemde bosranden (bij voorkeur in de vorm van amberkleurige LED-verlichting die uitsluitend naar beneden gericht worden, zodanig dat bomen en daarmee mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen niet beschadigd worden (beperkte lichtverstrooiing)).

In de landschappelijke inpassing worden lijnstructuren versterkt alsook opgaande beplanting aangeplant, waardoor het plangebied in de toekomstige situatie meer geschikt zal zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten voor vleermuizen kunnen hierdoor uitgesloten worden.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied diverse soorten vogels waargenomen, zoals in struweel en bomen broedende soorten (zoals houtduif, geelgors en gekraagde roodstaart), akkervogels (zoals kievit, gele kwikstaart en veldleeuwerik) en watervogels (meerkoet en wilde eend).

Van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) is buizerd aangetroffen langs de oostgrens van het plangebied. Het plangebied zal dan ook onderdeel uitmaken van het leefgebied van deze soort en mogelijk ook enkele andere soorten roofvogels die in de omgeving broeden.

Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn in 2013 geen nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten vastgesteld en het veldbezoek in mei 2016 heeft geen aanwijzingen opgeleverd voor nieuwe nestlocaties binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Voor de voorgenomen ontwikkeling zullen enkele bomen, struiken en kruidvegetatie binnen het plangebied verdwijnen en agrarisch land omgevormd worden. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen en indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

Met de voorgenomen ontwikkeling zullen naar verwachting geen foerageermogelijkheden voor roofvogels verloren gaan (de toekomstige situatie is geschikt als leefgebied voor prooidieren als konijn, enkele muizensoorten en diverse soorten vogels). Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Het plangebied vormt leefgebied voor enkele algemene soorten vissen en enkele algemene amfibie-soorten (tabel 1). Op basis van verspreidingsgegevens en de aanwezige ongeschikte biotoop, wordt het voorkomen van strenger beschermde soorten vissen en amfibieën op voorhand uitgesloten.

Binnen het plangebied is mogelijk geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis (tabel 2) aanwezig. Deze is echter niet aangetroffen tijdens het aanvullende onderzoek in 2013. Het recente veldbezoek heeft tevens geen waarnemingen opgeleverd. Het voorkomen van deze soort binnen het plangebied wordt daarom uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Uit de omgeving zijn de beschermde soorten keizersmantel en heideblauwtje (dagvlinders) bekend. Voor deze en overige beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied geen waarde door het ontbreken van geschikt biotoop. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten binnen het plangebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Conclusie en aanbevelingen

Gebiedsbescherming

- De planontwikkeling leidt met zekerheid niet tot significant negatieve effecten ten aanzien van verstoringsfactoren zoals stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Op grond van de Nb-wet geldt een vrijstelling van vergunningplicht zodat een vergunning Nb-wet voor de planontwikkeling niet nodig is. De Nb-wet vormt geen belemmering voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.
- Een toename van het effect van verstoring (met name door geluidsproductie en in mindere mate ook door licht) is te verwachten op de langs het plangebied aanwezige bosdelen begrensd binnen de goudgroene natuurzone. Door in het plan op te nemen tussen het bestaande bos en het recreatiepark kan deze verstoring beperkt worden. In het LIP is een bufferstrook opgenomen die het effect van toegenomen verstoring tussen het bestaande bos en recreatiepark zal wegnemen. Ten aanzien van toekomstige bebouwing nabij de (nieuwe) bosranden wordt tevens een 20 meter brede strook aangehouden langs de bosrand waarin vleermuisvriendelijke verlichting wordt gebruikt.

Hierdoor worden negatieve effecten op planologisch beschermde natuurwaarden uitgesloten.

Soortbescherming

- Binnen het plangebied komen grote kaardenbol voor (tabel 1). Met de ontwikkeling zal de groeiplaats van deze soorten mogelijk verloren gaan. Voor deze soort van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen.
- Binnen het plangebied komen steenmarter en eekhoorn voor (beide tabel 2). Negatieve effecten voor deze soorten worden op voorhand uitgesloten vanwege het feit dat er geen foerageergebied verdwijnt, noch vaste rust- of verblijfplaatsen.
- Een door das (tabel 3) bewoonde burcht is aanwezig op circa 650 meter afstand ten noorden van het plangebied. Wissels dan wel andere sporen van dassen zijn niet binnen het plangebied aangetroffen. Gezien de afstand tussen de dassenburcht en het plangebied, het ontbreken van dassenwissels en het agrarisch bouwland als beperkte voedselbron, is de waarde van het plangebied als foerageergebied dermate beperkt dat negatieve effecten voor het leefgebied voor das worden uitgesloten. Negatieve effecten op het functioneren van de dassenburcht worden eveneens uitgesloten. Om de geluidsbelasting op de dassenburcht zo laag mogelijk te houden, zullen hoge attracties die veel geluid produceren niet in het noordelijke deel worden toegelaten. De noordzijde van het plangebied zal daarom worden ingericht met in hoofdzaak verblijfsrecreatie en de aan-

plant van bosschages welke een bufferende werking zullen hebben ten aanzien van verstoring. Negatieve effecten voor das worden uitgesloten.

- Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen (allen zwaar beschermde soorten van tabel 3). Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen aanwezig. Het plangebied maakt wel onderdeel uit van foerageergebied en langs de bosranden ook als vliegroute voor vleermuizen. Op basis van de landschappelijke inpassing zal met de ontwikkeling het areaal aan foerageergebied toenemen. Door vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken binnen 20 meter van de bosranden die onderdeel uitmaken van vliegroutes worden negatieve effecten voor vleermuizen uitgesloten.
- Het plangebied maakt naar verwachting onderdeel uit van het leefgebied van enkele soorten roofvogels zoals buizerd, vogelsoorten waarvan de nesten alsook het leefgebied jaarrond beschermd zijn. Met de ontwikkeling zullen naar verwachting foerageermogelijkheden voor deze soorten niet afnemen binnen het plangebied, negatieve effecten worden uitgesloten
- Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten in de opgaande vegetatie, oevers van wateren en agrarisch bouwland. De nesten van vogelsoorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Door het uitvoeren van werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren en/of door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op de aanwezigheid van broedende vogels, kunnen negatieve effecten voorkomen worden.
- Het plangebied vormt leefgebied voor enkele algemene soorten vissen en enkele algemene amfibiesoorten (tabel 1).
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in dit geval hiervoor echter geen specifieke maatregelen nodig.